

14. juuni 2022

Lahend 34417/10 - usuvabadus

Abdullah Yalçın vs. Türgi (Nr 2)

Artikkel 9-1

Asjaolud

Kaasus puudutab kollektiivse jumalateenistuse vabadust/õigust vanglas. Kaebajaks on süüdimõistetud, kes kandis vangistust juba 11. aastat kõrge turvalisusega vanglas illegaalsesse organisatsiooni (Hezbollah) kuulumise eest. Kaebaja taotles 2010. aastal luba pidada reedeseid palveid (jumuah). Seda näeb ette tema islami religioon. Vanglavõimud lükkasid kaebaja palve tagasi kollektiivsete kogunemiste turvariski tõttu ja selle tõttu, et vangla territooriumil puudus sobiv ruum, mida saaks selle jaoks kasutada. Kaebaja vaidlustused siseriiklikul tasandil ei olnud tema jaoks edukad.

EIK-sse pöördudes tugineb kaebaja artiklile 9 ja leiab, et vanglavõimud oleksid saanud eraldada reedeste palvete jaoks ruumi, sest kinnipeetavatele võimaldati korra nädalas koguneda sportlikuks tegevuseks vanglas selleks ettenähtud kohas.

EIK seisukohad

EIK märkis, et kaebaja usu kohaselt oli ette nähtud pidada reedesi palveid ja, et ei olnud põhjust kahelda, et kaebaja soov neid pidada oli ehtne, mõistlik ja piisavalt seotud tema usuvabadusega. Kuigi see ei olnud määrav, oli oluline ka see, et siseriiklikud ametivõimud ei olnud siseriikliku menetluse ajal kunagi kaalunud küsimust, kas kaebaja oli (või ei olnud) kohustatud pidama reedeseid palveid seoses tema kinnipidamisega. Sellest tulenevalt EIK järeldas, et kaebajal oli õigus nõuda artikliga 9 pakutavat kaitset.

Kaebajal oli olnud võimalik oma kongis sooritada üksikuid jumalateenistusi ning hankida ja omada raamatuid või muud kirjalikku materjali, mis olid seotud tema usuliste veendumustega. Arvestades, et ta oli jaganud oma kambrit teiste kinnipeetavatega ja ei olnud viiteid sellele, et ka tema kambrikaaslased oleksid olnud valmis pidama reedeseid palveid, ei saanud EIK nõustuda valitsuse argumendiga, et kaebaja oleks võinud neid palveid praktiseerida oma kongis. Lisaks, kuna tema kaebus keskendus ametivõimude keeldumisele teha vajalikke korraldusi, mis võimaldaksid tal pidada koguduse reedeseid palveid koos teiste kinnipeetavatega selleks eraldatud eraldi kohas, pidi EIK otsustama, kas riik on käesoleval juhul järginud artiklist 9 tulenevaid kohustusi. EIK leidis, et siseriiklikud võimud ei olnud suutnud saavutada õiglast tasakaalu konkureerivate õiguste ja huvide vahel. S.t kaebaja õiguse vahel pidada vanglas reedeseid palveid ning avaliku korra ja turvalisuse vahel vanglas. EIK leidis, et ametivõimude esitatud põhjendused polnud asjakohased ja piisavad.

EIK pidas asja lahendamisel ka oluliseks seda asjaolu, et ei ilmnenu, et siseriiklikud ametivõimud oleksid kaebaja suhtes läbi viinud individuaalse riskianalüüsi. Nad ei olnud kaalunud, kas kaebaja oli klassifitseeritud ohtlikuks või kõrge riskiga kinnipeetavaks või käitus muul viisil vägivaldselt, püüdis vanglast põgeneda või eiras vanglakorraga seotud distsiplinaarreegleid.

EIK märkis ka, et siseriiklikud võimud ei olnud piisavalt hinnanud, kas teatud arvu kinnipeetavate kogunemine reedesele palvusele võis juhtumi konkreetsetel asjaoludel tekitada julgeolekuriski, et neid

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

tulnuks kohelda erinevalt võrreldes sellega, et siseriikliku õigusega oli lubatud kinnipeetavatel pidada kultuurilistel või rehabilitatsioonilistel eesmärkidel kollektiivseid kogunemisi.

EIK-d ei veennud ka siseriiklike võimude argument sobivate ruumide puuduse osas. Ametivõimude argument oli, et kaebaja taotluse rahuldamiseks tulnuks avada kõikide kongide uksed.

EIK tuvastas artikkel 9 rikkumise. Kuna kaebaja ei esitanud ühtegi kahju hüvitamise taotlust, siis EIK ei mõistnud kaebaja kasuks välja hüvitist.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

14. juuni 2022

Lahend 20837/18 - õigus õiglasele kohtumenetlusele

Alexandru-Radu Luca vs. Rumeenia

Artikkel 6-1 ja 6-3c

Asjaolud

Kaasus puudutab kaebaja kaebust tema vastu algatatud kriminaalasja menetlemise kohta. Kaebaja vastu algatati muuhulgas kriminaalmenetlus selle eest, et ta oli laenumaaklerina töötades ja eraisikutel pangast laenu saamisel kaasa aidanud kelmuses. Kaasuses kinnitas eeluurimiskohtunik süüdistuse ning saatis asja kohtusse. Kaebaja vaidlustused polnud edukad tema jaoks. Lõpuks mõisteti kaebaja süüdi talle esitatud süüdistustes ja talle määrati 3 aasta ja 6 kuud vangistust. Kohtuelse menetluse asjakohaseid sätteid muudeti hiljem, kuna Rumeenia konstitutsioonikohus leidis, et need on põhiseadusega vastuolus.

EIK-sse pöördudes leiab kaebaja, et tema vastu algatatud kriminaalmenetlus oli ebaõiglane, sest kohtuelse menetlus polnud võistlev ning talle ei antud võimalust vaidlustada eeluurimiskohtuniku otsust saata kohtuasi kohtusse.

EIK seisukohad

EIK märkis seoses artikli 6-1 ja 6-3c-ga, et EIK ei ole kohustatud kehtestama EIÕK lepinguosalistele konkreetset mudelit eeluurimismenetluse läbiviimise jaoks. EIK ülesanne on pigem kontrollida kohtuasja konkreetseid asjaolusid EIK-sse esitatud kaebuste põhjal.

Käesolevas asjas oli menetlus eeluurimiskohtuniku juures kriminaalmenetluse eelstaadiumis (eelmenetluses). Eelmenetluse peamine eesmärk oli otsustada, kas alustada kriminaalasjas kohtumenetlust või lõpetada menetlus. Muuhulgas oli eeluurimiskohtunik kohustatud kontrollima süüdistusakti seaduslikkust. Eeluurimiskohtuniku tegevus ei puudutanud kohtuvaidluse olemust ning tema otsuste eesmärk ei olnud ka väidetava kuriteo ja isiku kindlakstegemine ega tsiviilhagi menetlemine. Neid asju saab menetleda alles põhimenetluses.

EIK märkis, et sündmuste ajal kehtinud õigusliku raamistiku kohaselt viidi eelmenetlus eeluurimiskohtuniku poolt läbi poolte puudumisel (ei toimunud suulist istungit). Kaebaja sai esitada eeluurimiskohtunikule üksnes kirjalikke seisukoht kohtu pädevuse, uurimisorganite tegevuse ja tõendite kogumise osas. Kaebajal ei olnud võimalik tugineda ühelegi õigusnormile, mis andnuks talle selgesõnalise võimaluse taotleda avaliku ja suulise istungi pidamist.

Seoses konstitutsioonikohtu otsusega ja sellele järgnenud seadusandluse muudatusega märkis EIK, et need muudatused ei avaldanud mõju kaebaja asja menetlemisele, sest need jõustusid alles pärast

vaidlusaluse kaasuse menetlust ning neil muudatustel polnud tagasiulatuvat jõudu. Konstitutsioonikohus leidis, et eeluurimiskohtuniku menetlus võis avaldada mõju hilisemale kriminaalmenetlusele, sest eeluurimiskohtunik sai otsustada seoses tõenditega, kas need jätta toimikusse või võtta sealt välja. Asja sisuliselt lahendav kriminaalasja kohus ei saanud enam protsessi käigus arvesse võtta välistatud tõendeid ega otsustada vastuvõetud tõendite kogumise viisi seaduslikkuse üle. EIK leidis, et sellegipoolest ei viita miski konstitutsioonikohtu otsuses sellele, et eeluurimiskohtuniku otsus andis tema poolt seaduslikuks peetud tõendite tõendusjõule ettemääratud jõu või, et see takistas esimese astme kohtul tõendite vahetut hindamist. Lisaks ei takistanud see pooltel tõendite vaidlustamist ega uute tõendite lisamise taotlemist toimikusse.

EIK leidis, et kaebajal ja tema seaduslikul esindajal oli võimalus eelmenetluses aktiivselt osaleda, paluda tõendite lisamist toimikule ning esitada märkusi, avaldusi ja vaideid. Kaebajal ja tema esindajal oli juurdepääs toimikule ja selles sisalduvatele tõenditele ning enne iga kohtumenetluse vooru anti neile süüdistusakti koopia ja kaebajat teavitati nõuetekohaselt tema õigustest, sealhulgas eelmenetlusega seotud õigustest. Kaebaja kasutas oma õigusi ja oli esitanud eeluurimiskohtunikule kirjalikke märkusi ja vastuväiteid, nagu ka tema kaaskohtualused.

EIK leidis kokkuvõttes, et eelmenetlus ei olnud kaebaja positsiooni nõrgestanud niivõrd, et tema vastu esitatud süüdistuste menetlemine oleks olnud ebaõiglane. EIK ei tuvastanud EIÕK rikkumisi.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

14. juuni 2022

Lahend 70489/17 - õigus sõnumite saladusele

Algirdas Butkevičius vs. Leedu

Artikkel 8-1

Asjaolud

Kaebaja on Leedu Vabariigi endine peaminister. Kaasus puudutab kaebaja telefonivestust ühe linnapeaga, mida kuulati pealt seoses ühe võimaliku korruptsioonikuriteo uurimisega. See toimus 2015. aasta augustis. 2016. aasta veebruaris prokuratuur lõpetas asja menetluse, sest leidis, et uuritud korruptsioonikuritegu ei pandud toime (puuduvad kuriteo tunnused). 1. märtsil 2016 avaldati selle kõne salvestis Seimase (Leedu Vabariigi parlament) avalikul anitkorruptsiooni istungil, kus oli ka kohal 20 ajakirjanikku. Kaebaja oli sellel ajal Leedu Vabariigi peaminister. Sama päeva õhtul avaldati ühe istungil osalenud ajakirjaniku poolt artikkel, milles väideti, et pooled valitsusest, sealhulgas peaminister, tantsivad linnapea mängitud muusika saatel. Seda artiklit kajastati Leedu suuremates uudiste portaalides. Järgmisel päeval kaebaja esitas kaebuse prokuratuuri, kus leidis, et kriminaaluurimise materjalid tulnuks hävitada, kui menetlus sai läbi ja, et tema telefonivestlus avaldati ainult poliitilistel põhjustel, et kahjustada tema ja tema partei mainet. Prokuratuur nagu ka siseriiklikud kohtud leidsid, et rikkumisi ei esinenud seoses telefonivestluse avaldamisega.

EIK-sse pöördudes kaebaja tugineb artiklile 8 ja leiab, et on rikutud tema õigust eraelule ning sõnumite saladusele seoses avaldatud telefonivestlusega.

EIK seisukohad

EIK leidis kokkuvõtvalt, et isegi kui kaebaja mainet oleks tema telefonivestluse avaldamine mõjutanud, siis puudusid tõendid selle kohta, et see oleks kaebajat mõjutanud sedavõrd, et seda saaks lugeda sekkumiseks tema õigustesse, mis on tagatud EIÕK artikliga 8. EIK ei tuvastanud artikkel 8 rikkumist.

[Lahend](#) (inglise keeles)
[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

14. juuni 2022

Lahend 56070/18 - diskrimineerimiskeeld

Stoyanova vs. Bulgaaria

Artikkel 14

Asjaolud

2008. aastal ründasid kolm meest kaebaja 26-aastast poega, kuna arvasid, et ta on oma välimuse tõttu homoseksuaal. Ründajad peksid teda ning kägistasid ta surnuks. Ründajad on korduvalt samal põhjusel rünnanud ka teisi inimesi. Kahe ründaja üle peeti kohut ning nad tunnistati süüdi tapmises raskendavatel asjaoludel. Kohtute hinnangul oli ainukeseks raskendavaks asjaoluks see, et nad tapsid ohvri eriti piinaval viisil. Esimesele ründajale määrati karistuseks 10 aastat vangistust ning teisele ründajale määratai neli ja pool aastat vangistust. Need karistused jäid alla seadusega ettenähtud miinimumi. Teise ründaja madalam karistus oli tingitud sellest, et ta oli kuriteo toimepanemise ajal alla 18 aasta vana. Kolmas ründaja säilitas tunnistaja staatuse. Kuigi siseriiklikud kohtud tuvastasid põhjendatult rünnaku homofoobsed motiivid, siis siseriiklikud kohtud neid sõnaselgelt raskendava asjaoluna ei kajastanud, sest Bulgaaria kriminaalkodeks seda ette ei näinud.

EIK-sse pöördudes tugineb kaebaja artiklile 14 ja artiklile 2 ning leiab, et Bulgaaria ametivõimude käsitus homofoobsest motiivist oli ebapiisav, sest homofoobset motiivi ei peetud mõrva puhul raskendavaks asjaoluks.

EIK seisukohad

EIK leidis, et kuigi siseriiklikud kohtud olid selgelt tuvastanud, et rünnaku ajendiks oli ründajate viha homoseksuaalide vastu, siis sellele ei järgnenud õiguslike tagajärgi, sest Bulgaaria seadusandlus ei näinud ette homofoobiat kui raskendavat asjaolu.

Lähtuvalt artiklist 46 leidis EIK, et Bulgaaria peab tagama, et vägivaldseid rünnakuid, mis on ajendatud ohvri arvatavast või tegelikust seksuaalorientatsioonist, tuleks käsitleda kriminaalõiguses raskendava asjaoluna.

EIK tuvastas artikkel 14 rikkumise koostoimes artikliga 2 ning leidis, et Bulgaaria peab kaebajale maksma 7000 eurot mittevarelise kahju hüvitiseks.

Lahendile on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (inglise keeles)
[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

14. juuni 2022

Lahend 38121/20 - õigus lahkuda riigist

L.B. vs. Leedu

Protokoll nr 4 artikkel 2

Asjaolud

Tšetšeeni päritolu Venemaa kodanikust kaebaja saabus Leetu 2001. aastal ning talle anti aastatel 2004 kuni 2008 mitmel korral täiendavat kaitset, pidades silmas Tšetšeeni Vabariigis toimuvat sõda ja

ulatuslikke inimõiguste rikkumisi. Tema varjupaigataotlused lükati tagasi. 2008. aastal sai ta alalise elamisloa, kuna ta oli Leedus elanud 5 aastat katkematult ja seaduslikult. Varem, 2004. aastal, väljastati talle ka välismaalase pass. Iga kord, kui selle kehtivusaeg lõppes, väljastati talle uus kuni 2018. aastani. Seejärel lükkasid Leedu ametivõimud tema taotlused sellise passi saamiseks tagasi, leides, et kaebaja ei olnud täitnud üht kolmest seaduses sätestatud tingimusest. Nimelt ta ei suutnud oma päritoluriigi ametiasutustelt saada kehtivat passi või samaväärset reisidokumenti. Kaebaja vaidlustused siseriiklikul tasandil ei olnud tema jaoks edukad.

EIK-sse pöördudes tugines kaebaja artiklile 8 ja protokollile nr 4 artiklile 2.

EIK seisukohad

Esmalt analüüsis EIK, kas protokollile nr 4 artikkel 2 on käesoleval juhul kohalduv, sest tegemist oli esimese juhtumiga, kus EIK uuris välisriigi kodanikule reisidokumendi väljastamisest keeldumist. EIK arvates ei saa käsitleda protokollile nr 4 artiklit 2 nii, et see paneks osalisriikidele üldise kohustuse väljastada nende territooriumil elavatele välismaalastele mingi konkreetne dokument, mis lubab neil reisida välismaale. Samas rõhutas EIK, et protokollile nr 4 artikli 2 lõike 2 kohaselt on õigus lahkuda mis tahes riigist, sealhulgas oma riigist „igaühel“. Kaebaja elas seaduslikult Leedus ja tal ei olnud muid kehtivaid isikut tõendavaid dokumente peale nende, mille olid talle välja andnud Leedu ametivõimud. Lisaks siseriikliku õiguse kohaselt ei andnud tema elamisluba talle õigust välismaale reisida. Leedu seadused andsid seaduslikult elavatele välisriikide kodanikele õiguse saada välismaalase pass, kui nad vastavad asjakohastele tingimustele. Sellest tulenevalt järeltas EIK, et protokollile nr 4 artikkel 2 on käesoleval juhul kohaldatav.

EIK leidis, et kaebaja liikumisvabaduse õigust oli rikutud. Kuigi asjassepuutuva EL-i õiguse kohaselt oli kaebajal, olles Leedu alaline elanik, olnud õigus ületada EL-i liikmesriikide vahelisi piire ilma reisidokumendita, võib selline dokument teatud tingimustel olla vajalik isegi Schengeni tsoonis reisis. Kaebajal oli keelatud ilma kehtiva reisidokumendita minna Schengeni tsoonist väljaspool asuvatesse riikidesse ja väljaspool EL-i, sealhulgas Ühendkuningriiki, kus elasid tema lapsed. See sekkumine oli kooskõlas asjaomase siseriikliku õigusega. Samas leidis EIK, et see ei olnud „demokraatlikus ühiskonnas vajalik“. EIK põhjendas seda järgmiselt.

Erinevalt teistest kohtuasjadest, mida EIK on praeguseks selle sätte alusel uurinud ja, mis käsitlesid erinevaid meetmeid, mille eesmärk oli takistada kaebajate riigist lahkumist, ei olnud Leedu ametivõimud püüdnud piirata kaebaja välismaale minekut. Leedu ametivõimude keeldumine kaebajale välismaalase passi väljastamisest põhines asjaolul, et ta oleks võinud saada Venemaa ametivõimudelt reisidokumendi.

Olulise tähtsusega oli asjaolu, et kaebaja taotlused anda talle pagulasstaatus lükati tagasi ja, et ta ei näidanud isikliku tagakiusamist tema suhtes. EIK hinnangul ei olnud siseriiklikus menetluses piisavalt käsitletud kaebaja väidet, et ta kartis Venemaa ametivõimudega ühendust võtta. Lisaks Leedu ametivõimud olid peaaegu 10 aastat aktsepteerinud, et kaebajal ei olnud võimalik saada Venemaa ametivõimudelt passi. Kuigi valitsus väitis, et hilisem keeldumine kaebajale reisidokumendi väljastamisest põhines Venemaa ametivõimude muutunud praktilisel seoses passide väljaandmisega välismaal elavatele Venemaa kodanikele, ei viidanud EIK hinnangul miski sellele, et Leedu ametivõimud oleksid seda võimalust hinnanud. EIK hinnangul ei arvestatud kaebaja individuaalsete asjaoludega, sealhulgas asjaoluga, et ta oli elanud Leedus peaaegu 20 aastat ja tal ei olnud kogu selle aja jooksul ühtegi kehtivat Venemaa isikut tõendavat dokumenti.

EIK järeltas, et kaebajale passi väljastamisest keeldumine põhines ainult formaalsetel põhjustel ning selle hindamisel ei viidud läbi asjakohast hindamist. EIK leidis, et keeldumine ei olnud praeguses olukorras õigustatud ja proportsionaalne. EIK tuvastas protokollile nr 4 artikkel 2 rikkumise.

EIK leidis, et Leedu peab kaebajale tasuma mittevahalise kahju hüvitiseks 5000 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

14. juuni 2022

Lahendid 9988/13, 14338/14, 45973/14 jt - ühingute moodustamise vabadus

Ecodefence jt vs. Venemaa

Artiklid 11-1 ja 34

Asjaolud

Kaebajad on 73 Venemaa valitsusvälist organisatsiooni ja nende esindajat/juhti, kes esitasid kokku 61 kaebust. Kaebajad tegelevad kodanikuühiskonna küsimuste, inimõiguste, keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse, hariduse, sotsiaalkindlustuse ja rände küsimustega. 2012. aastal jõustus Venemaal välisagentide seadus. Enamik kaebajatest on kantud „välisagentide“ registrisse, mida rahastatakse „välisallikatest“ ja, kes teostavad „poliitilist tegevust“ välisagentide seaduse alusel. Välisagentide seaduse tagajärjel on paljusid kaebajaid trahvitud, osa kaebajaid on sunnitud end vabatahtlikult likvideerima, osadel juhtudel on ametivõimud andnud korralduse organisatsiooni likvideerimiseks. Kaebajad vaidlustasid siseriiklikes kohtutes edutult otsused, millega nad liigitati „välisagentideks“. 2021. aasta detsembris tehti otsus kahe organisatsiooni: International Memorial ja Memorial Human Rights Centre likvideerimiseks välisagentidena märgistamise nõuete jämedate ja korduvate rikkumiste tõttu. Kuigi EIK pöördus Venemaa valitsuse poole ettepanekuga peatada nende otsuste täitmine kuni EIK-i menetluse lõpuni, jätkasid Venemaa võimud likvideerimisotsuste täitmist.

EIK seisukohad

EIK leidis kokkuvõtvalt, et välisagentide seaduse alusel:

- kaebajate organisatsioonide liigitamine „poliitilise tegevusega“ seonduvateks organisatsioonideks ja „välisrahastust saavateks“ organisatsioonideks põhines nende mõistete liialt laial ja ettenägematul tõlgendamisel;

- „välisagentide“ organisatsioonide kategooria loomine, koormavad auditeerimis- ja aruandlusnõuded, kaebajatele määratud ülemäärased trahvid ei olnud „demokraatlikus ühiskonnas vajalikud“.

EIK tuvastas artikli 11 rikkumise kõigi kaebajate osas ning artikli 34 rikkumise, kuna Venemaa ei järginud EIK ajutist meedet.

EIK otsustas, et Venemaa peab kaebajatele maksma vahalise kahju hüvitamiseks erinevad summad, kokku 292 090 eurot, 730 000 eurot mittevahalise kahju hüvitamiseks ning 118 854 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

16. juuni 2022

Lahend 1735/13 - teistkordse kohtumõistmise ja karistamise keeld

Goulandris and Vardinogianni vs. Kreeka

Protokoll nr 7 artikkel 4

Asjaolud

Kaebajad, kes on abikaasad (mees ja naine), ehtasid oma kinnistule kaks kivimüüri ilma nõutava ehitusloata. Kohapealse kontrolli tulemusel tunnistati ehitised ebaseaduslikuks ja määrati esimesele kaebajale rahatrahv seoses nende ebaseadusliku ehitamise eest (ehitustrahv) ning mõlemale kaebajale iga-aastane rahatrahv iga aasta kohta, millal müürid on säilinud (säilitamistrahv). Kaebajad trahvide peale kaebusi ei esitanud.

Kohapealse kontrolli akt saadeti prokuratuuri ning mõlema kaebaja kohta koostati süüdistusakt. Neid karistati seitsmekuulise vangistusega selle eest (mis muudeti rahaliseks karistuseks), et nad ehtasid ühiselt ja tahtlikult vastavat ehitusloaba rikkudes kivimüürid. Kaebajad kaebasid edutult kassatsioonikohtusse, väites muu hulgas, et nad on langenud menetluse dubleerimise ohvriks, millega rikutakse *ne bis in idem* põhimõtet.

EIK-sse pöördudes väidavad kaebajad, et on rikutud nende õigust mitte olla kohtu all sama teo eest kaks korda ning tuginevad protokollile nr 7 artiklile 4.

EIK seisukohad

Esmalt EIK analüüsis, kas haldustrahvidel oli karistusõiguslik funktsioon. EIK märkis, et haldustrahvid olid omanikele või kaasomanikele määratud koos ja sõltumatult õigusvastaste ehitiste lammutamise kohustusega. Ehitustrahvi tuli tasuda ka siis, kui ehitis oli seejärel lammutatud või seadustatud ega olnud seetõttu sõltunud seaduslikkuse ja olukorra ennistamisest. Seega ei saanud see olla mõeldud tekitatud kahju rahaliseks hüvitamiseks, vaid pigem õigusrikkujate karistamiseks. Sellel oli nii hoiatav kui ka karistav iseloom. Säilitamistrahv, mida arvutatakse ehitamise kuupäevast kuni hilisema lammutamise või legaliseerimise kuupäevani, oleks endiselt tasumisele kuuluv. Igasugune võimalik legaliseerimine kehtiks ainult tuleviku kohta mitte *ex tunc*. EIK ei saanud nõustuda sellega, et see hõlmas ainult kaudset sundtäitmist või, et see oli mõeldud üksnes rahalise hüvitiseks.

EIK leidis, et trahvid olid suunatud kõigile kodanikele, kes olid ebaseaduslike ehitiste omanikud. EIK märkis, et linnaplaneerimisega seotud trahve ei olnud siseriikliku õiguse kohaselt klassifitseeritud kriminaalkorras. Need võisid olla potentsiaalselt rasked, sest neil ei olnud ülempiiri ja need sisaldasid kahtlemata karistuselementi, millest piisas, et tuvastada, et trahv on karistusõigusliku iseloomuga.

Järgnevalt EIK analüüsis, kas kaebajatele määratud haldustrahve saab käsitleda „lõpliku süüdimõistmisena“. EIK märkis, et kolmekümnepäevane kaebuse esitamise tähtaeg algas õigusvastaste ehitiste kohta teate saamisele järgnevalt päevast ja lõppes 4. detsembril 2004. Kuna kaebajad ei olnud trahve vaidlustanud, muutus nende määramise haldusotsus jõustunuks 5. detsembril 2004, mitte siis, kui trahvid olid tasutud. Sellest järeldus EIK, et kaebajatele määratud ehitustrahv ja säilitamistrahv jõustusid enne, kui kaebajate osas algatati kriminaalmenetlus ja esitati süüdistusakt (seda tehti 2006. aasta juulis).

Järgnevalt EIK analüüsis, kas süüteod olid olemuselt samad (*idem*). Ehituse haldustrahvi määramise ning kaebajate vastutusele võtmise ja kriminaalkorras karistamise tinginud asjaoludeks oli kahe kivimüüri ehitamine, mis oli vastuolus vastava ehitusloaga. Nende kahe teo asjaolusid tuli käsitleda sisuliselt samasugustena. Kuritegu hõlmas ehitustrahvi tunnuseid täies mahus ja vastupidi ehitustrahvi määramisel ei olnud protokollis tähenduses aluseks olnud ühtegi kuriteos mittesisaldunud tunnust. Seevastu kriminaalvastutusele võtmise ja süüdimõistmise aluseks olnud asjaolud ei olnud samad või sisuliselt samad nendega, mis viisid haldusmenetluses säilitamistrahvi määramiseni. Säilitamistrahv määrati õigusvastaste ehitiste säilitamise ja linnaplaneerimist käsitlevate õigusaktide rikkumise jätkamise eest, mis on haldusmenetluse oluline faktiline element, mis ei olnud osa kaebajate süüdimõistmises õigusvastases ehitamises. Seetõttu leidis EIK, et säilitamistrahvi määramisel ei

käsitletud kriminaalmenetlus samu süütegusid ja sama ajaperioodi ning nad olid olnud piisavalt lahus, et järeldada, et protokoll nr 7 artiklit 4 selles osas ei rikutud.

EIK jätkas uurimist, kas ehitustrahviga seotud haldusmenetlus toimus dubleerimine esimese kaebaja osas. Mis puudutab sisulist seost ehitustrahvi ja kriminaalmenetluse ning esimesele kaebajale määratud erinevate karistuste vahel, siis EIK leidis, et mõlema karistuse eesmärk oli olnud heidutus ja karistamine. Haldusmenetluses määratud ehitustrahv oli olnud konkreetse käitumise suhtes ja seega erines „kriminaalõiguse kõvast tuumast“, sest sellel ei olnud häbimärgistavaid jooni.

Mis puudutab kaebaja käitumise tagajärgede ettenähtavust, siis EIK leidis, et kaebaja oleks pidanud teadma, et kriminaalvastutusele võtmine ja rahatrahvi määramine olid juhtumi asjaolude põhjal võimalikud või isegi tõenäolised, kuna see oli osa sanktsioonidest Kreeka seaduste alusel. EIK järeldas, et hoolimata nende üksteist täiendavatest eesmärkidest, ei olnud need kaks menetlust seetõttu nii sisuliselt kui ka ajaliselt piisavalt seotud, et neid saaks pidada osaks terviklikust karistussüsteemist seoses ebaseadusliku ehitamisega. EIK leidis, et kuna esimest kaebajat karistati kaks korda sama teo eest, oli esimene kaebaja kandnud ebaproportsionaalset kahju, mis tulenes dubleeritud menetlustest ja karistustest, mis ei olnud tema juhtumi puhul osa ühtsest ja proportsionaalsest tervikust. Sellest tulenevalt tuvastas EIK protokoll nr 7 artikkel 4 rikkumise seoses ehitustrahviga esimese kaebaja osas.

EIK leidis, et Kreeka peab esimesele kaebajale tasuma 1947,44 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)